

vergadering **C142**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 14 februari 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de aanpak van discriminatie bij de Vlaamse overheid – 1266 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de voorbereiding van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen – 1474 (2022-2023)	9
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de concrete gevolgen van de regiovorming voor lokale besturen – 1475 (2022-2023)	13

VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de aanpak van discriminatie bij de Vlaamse overheid – 1266 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (cd&v): Voorzitter, we hebben al meerdere keren gediscussieerd in de commissie over de aanpak van discriminatie bij de overheid. Op 24 januari kondigde uitzendbureau Accent aan dat het vanaf februari enkel nog met anonieme cv's te gaan werken. De minister heeft hier enthousiast op gereageerd.

Maar ook in het parlement en in deze commissie hebben we het er al een paar keer over gehad. In 2020 hebben wij in de plenaire zitting van het Vlaams Parlement een voorstel van resolutie goedgekeurd betreffende de bestrijding van discriminatie en racisme. Het ging toen onder andere over het domein Werk. Het Centraal Expertencomité Discriminatie kwam eind 2020 met een eindrapport omtrent de monitoring. Het expertencomité was unaniem over het feit dat correspondentietesten en 'mystery shopping' objectieve, kwantitatieve en valabele methodes zijn voor het monitoren van discriminatoir gedrag.

Naar aanleiding van dit rapport hebben zowel de minister van Gelijke Kansen als de minister van Werk verder gezegd actief werk te maken van het tegengaan van discriminatie. Zij zouden aan de slag gaan met correspondentietesten en zouden het systeem toepassen op de arbeidsmarkt en op de Vlaamse overheid en werd het systeem aangeboden aan de lokale besturen. In 2022 ging bij de Vlaamse overheid een nulmeting gebeuren, gegund aan de VUB.

Minister, hoever staat het met de uitrol van het monitoringssysteem? U liet weten dat u de resultaten van de nulmeting in het voorjaar verwacht. Hebt u al zicht op een concretere timing intussen?

Welke acties plant u nog zelf?

Hoe staat u zelf tegenover de mogelijkheid om binnen de Vlaamse overheid te werken met anonieme cv's?

Het monitoringsysteem is aangeboden aan de lokale besturen. In oktober hebben vijf besturen hierop ingetekend. Zijn daar al resultaten van? Vindt u het ook niet jammer dat er maar vijf lokale besturen zijn ingestapt in het systeem?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: In december 2020 heeft het door de Vlaamse Regering opgericht Centraal Expertencomité Discriminatie in haar eindrapport geconcludeerd dat correspondentietesten een wetenschappelijk valabele methode zijn om discriminatie te monitoren zowel bij private als publieke werkgevers.

In 2021 werd in opdracht van mij een openbare aanbesteding door het Agentschap Overheidspersoneel uitgeschreven voor het voeren van een nulmeting discriminatie via correspondentietesten bij vacatures van de Vlaamse overheid. De openbare aanbesteding werd eind 2021 gegund aan de Vrije Universiteit Brussel waarbij een nulmeting gevoerd wordt op drie discriminatiegronden: etnische afkomst, geslacht en handicap.

In de periode december 2021-januari 2022 werd de academische methodiek voor de nulmeting ontwikkeld, die vervolgens werd gebruikt om de nulmeting effectief uit te voeren tussen februari 2022 en januari 2023, waarbij fictieve sollicitatiebrieven werden verstuurd naar openstaande vacatures bij de Vlaamse overheid. De resultaten van deze nulmeting, die vorige maand is afgerond, worden momenteel volop geanalyseerd en verwerkt door de VUB.

Aangezien de nulmeting via correspondentietesten enkel inzicht biedt in de allereerste fase van het sollicitatieproces voert de VUB ook een kwalitatief onderzoek om op statistische wijze na te gaan of er sprake is van eventuele disproportionele uitval van bepaalde groepen in de latere selectiefasen, namelijk selectietesten en jurygesprek.

Het kwalitatief onderzoeksluik bestaat uit het eindrapport met de resultaten van de nulmeting en de kwalitatieve analyse, en wordt door de VUB opgeleverd uiterlijk in juni 2023.

Binnen mijn verschillende bevoegdheden werden er deze legislatuur al belangrijke stappen gezet in de bescherming tegen discriminatie. Het is daarbij vooral van belang om de oprichting van het Vlaams Mensenrechteninstituut, dat zeer binnenkort operationeel zal zijn en waar de commissie al heel hard aan heeft gewerkt, in herinnering te brengen. Slachtoffers van discriminatie die een melding doen, kunnen rekenen op een eerstelijnsbijstand, een individueel bemiddelingstraject en – indien dat niet tot een oplossing leidt – een oordeel van een gespecialiseerde geschillenkamer.

Verder wil ik ook wijzen op de conceptnota inzake de wijzigingen aan het Gelijkekansendecreet die werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 december 2022. De voorgestelde wijzigingen hebben tot doel de toepasbaarheid en transparantie van het decreet te verbeteren.

Het 'Plan Samenleven' bevat 7 doelstellingen met 24 acties, die lokale besturen zelf inhoudelijk kunnen invullen. Zo spitst de 6^e doelstelling zich volledig toe op acties die discriminatie tegengaan. 11 lokale besturen ontwikkelen en rollen een 'lokaal actieplan straatintimidatie' uit. 28 lokale besturen leiden samen maar liefst 4945 professionals en burgers op in het omstaandersprincipe. 25 lokale besturen ontwikkelen en rollen samen 14 'lokale actieplannen toegankelijkheid' uit. 5 lokale besturen zetten in op correspondentietesten waar ik in uw laatste vraag dieper zal op ingaan.

Hoe sta ik tegenover de mogelijkheid om te werken met anonieme cv's? Uitzendbureau Accent, een van de drie grootste uitzendkantoren in ons land, heeft recent beslist om vanaf 1 februari enkel nog anonieme cv's te delen met werkgevers om mogelijke discriminatie uit te sluiten.

Als minister van Gelijke Kansen noemde ik op sociale media deze maatregel een sterk en inspirerend signaal omdat hierdoor meer kansen worden gecreëerd voor bepaalde sollicitanten – bijvoorbeeld de doelgroep van de 50-plussers, zoals ikzelf, vrouwen en mensen met een migratieachtergrond – om uitgenodigd te worden voor een sollicitatiegesprek.

Anoniem solliciteren vertrekt van het idee dat sollicitanten gescreend worden op basis van hun competenties en verdiensten in plaats van op zogenaamde toegewezen kenmerken zoals je geslacht, je leeftijd, enzovoort. Niet wie je bent, maar wat je kunt, is van tel voor een job.

Ik ben het systeem zeker genegen. Ik kijk er alleszins open naar. Maar ik wens eerst de resultaten van de nulmeting af te wachten alvorens beslissingen te nemen. Die nulmeting komt er dus aan – zoals ik zojuist al zei – tegen juni.

Dan kom ik aan de vierde vraag: ik ging het monitoringsysteem ook aanbieden aan lokale besturen. Vijf besturen hebben ingetekend. Met name Turnhout, Sint-Niklaas, Genk, Gent en Mechelen zetten in op correspondentietesten met middelen uit het Plan Samenleven. Dat wil niet zeggen dat er maar vijf besturen zijn die dat doen, er zijn er ook andere. Neem het voorbeeld van de stad Antwerpen, die het realiseert buiten het Plan Samenleven. Er zijn dus een pak meer gemeenten dan die vijf die dat doen, maar vijf gemeenten hebben hiervoor het Plan Samenleven als hefboom gebruikt.

Deze lokale besturen engageerden zich om minimaal één discriminatiegrond te testen met correspondentietesten en hier een rapport over te schrijven. De eerste resultaten zullen in mei worden bekendgemaakt. De voorbereidingen voor de tweede projectoproep lopen. De lancering wordt voorzien na de paasvakantie. In deze tweede ronde zullen lokale besturen opnieuw de kans krijgen om zich te engageren om lokaal met correspondentietesten aan de slag te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (cd&v): Ik twijfel niet aan de daadkracht, de slagkracht en aan de acties die er al gebeurd zijn. Er is inderdaad het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI), het Gelijkekansendecreet, het Plan Samenleven. Dat is allemaal heel terecht en er zijn heel veel stappen gezet. Aan de andere kant is de overheid een heel grote werkgever. We weten ook dat de overheid en zeker lokale overheden heel veel moeite hebben om met de arbeidsmarktkrapte de nodige profielen te vinden om de vacatures in te vullen.

Ik denk dat we niet alleen vanuit de negatieve invalshoek mogen kijken naar de discriminatietesten – hoe nuttig die ook zijn –, maar we moeten ook naar een positieve actie gaan, naar lokale besturen. Ik begrijp dat u uiteraard wacht op de kwalitatieve analyse van de VUB, dat is geen enkel probleem. Maar eigenlijk hebben we die studie niet nodig om te weten dat we heel veel mensen missen, dat we heel veel kansen en kwaliteiten missen, zeker op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld voor de invulling van alle vacatures bij lokale besturen.

Ik zou ervoor durven te pleiten om daar als overheid zelf positief naar te kijken en niet te wachten om het vanuit een negatief oog te bekijken. U begrijpt wat ik wil zeggen? We hebben het resultaat eigenlijk niet nodig om te weten dat we heel veel groepen uit de samenleving missen, ook in onze overheid. Dat kan een belangrijke hefboom zijn. Daar hebben we zeker hier in Vlaanderen nog stappen te zetten.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega Partyka, dank voor de vraag. Ik wil ingaan op de anonieme cv's omdat dat iets in wat we in de commissie Werk al een paar keren besproken hebben. De aanleiding was een groot internationaal onderzoek aan de Universiteit Gent waaruit bleek dat inderdaad mensen van 50-plus, of mensen met een handicap of mensen met een vreemde afkomst en ook – en dat moet sommige mensen in deze commissie toch zorgen baren – mensen met een minder aantrekkelijk uiterlijk, minder kans maken om uitgenodigd te worden. Wie zich aangesproken voelt, moet het maar zeggen. *(Gelach. Opmerkingen)*

Die maken echt wel minder kans om uitgenodigd te worden voor een sollicitatiegesprek.

Een van de middelen die in de discussie naar boven kwamen, waren de anonieme cv's. Ik had toen aan de minister van Werk gesuggereerd om via VDAB ook te beginnen met anonieme cv's. Hij was daar in eerste orde enthousiast over, ik hoop nog altijd. Hij ging dat op het bord van VDAB leggen. Maar natuurlijk is de Vlaamse overheid zelf ook een grote werkgever. Ik zou daar toch de vraag wat mee

ondersteunen om echt eens na te gaan in welke mate men ook vanuit Vlaanderen zou kunnen zeggen dat we ook openstaan voor anonieme cv's, om op die manier de vooroordelen die er klaarblijkelijk toch nog altijd zijn voor een stuk tegen te gaan.

Voor alle duidelijkheid: je behoudt uiteraard uiteindelijk het recht om aan te nemen wie je wilt. Het is vooral om die eerste schifting, die vandaag nog te veel gebeurt op basis van vooroordelen, te anonimiseren en om dan bij een gesprek te zien of de betrokken kandidaat effectief voldoet aan de verwachtingen en de capaciteiten die nodig zijn voor een functie.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Collega's, ik heb een hele tijd geleden hier in het parlement al gezegd dat ik het nut van die correspondentietesten in twijfel durf te trekken.

Collega Partyka, u kijkt uit naar de uitvoering van de plannen om de krapte van de arbeidsmarkt op te lossen. Ik betwijfel of het ene de oplossing zal zijn voor het andere. Ik hoor hier ook collega Ongena zeggen dat er te veel discriminatie is en dat we die eerste fase moeten oplossen. Ik heb daarover ook verschillende schriftelijke vragen gesteld aan de minister, meer bepaald over hoeveel klachten over discriminatie er zijn binnengekomen bij de Vlaamse overheid. U mag eens raden hoeveel het er zijn, want hier worden toch straffe uitspraken gedaan over discriminatie. Het antwoord is 'één'. Er is één klacht binnengekomen, en dat was dan nog omdat het interview dat moest gebeuren telefonisch is gebeurd, en niet afgenomen is in de moedertaal. Dat was dus de zogenaamde 'discriminatieklacht', die in 2019 is binnengekomen, dacht ik.

Dat betekent dus eigenlijk, collega's, dat de klachtencoördinator zo goed als technisch werkloos is. En dat is toch wel een opvallend gegeven wanneer we weten hoeveel vacatures er binnen de Vlaamse overheid zijn, en hoeveel sollicitaties er dus op een jaar in de Vlaamse overheid gebeuren.

We gaan nu dus 100.000 euro spenderen om te controleren of wij discrimineren, terwijl we eigenlijk weten dat we dat niet doen. Ik vind dat een heel jammere vaststelling, dat ons belastinggeld daaraan gespendeerd wordt. Ik weet dat de minister dan met argumenten komt als: "We moeten daar geen schrik voor hebben, want we weten dat er geen klachten zijn." Ik vind dat een verspilling van belastinggeld, en de cijfers geven ons nu voor 100 procent gelijk.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, er worden eigenlijk vragen gesteld over twee verschillende zaken.

Laat me beginnen bij de correspondentietesten.

Er zijn op dit moment, buiten het actieplan, in totaal twaalf gemeenten die werken met correspondentietesten, met praktijktesten. Die zijn samen goed voor 44 procent van de niet-EU-inwoners in Vlaanderen. Ongeveer de helft van de mensen die een niet-EU-achtergrond heeft, woont vandaag dus in een gemeente die het instrument van correspondentietesten actief gebruikt om te kijken of er al dan niet discriminatie is ten aanzien van bepaalde groepen op hun grondgebied. Men test discriminatie tegen bepaalde mensen met een welbepaald kenmerk, een 'toegevoegd' kenmerk zoals men dat zegt: leeftijd, handicap, etnische afkomst, gender, seksuele geaardheid en dergelijke meer ... er zijn verschillende dingen die men kan testen.

Dat is een ongelooflijk belangrijk iets, omdat dat lang toch voorwerp is geweest van veel discussie. Vandaag kunnen we dit instrument op een actieve manier aanreiken aan lokale besturen, en heeft Vlaanderen, de Vlaamse Regering, beslist om dat ook toe te passen op de eigen administratie. Mevrouw Sminate, waar ik heel blij mee ben, is dat dat instrument gebruikt wordt over verschillende politieke meerderheden heen, en er lokaal eigenlijk een breed draagvlak is gegroeid van politici van verschillende origine, die allemaal vinden dat we dat moeten doen. De ene zal dat al wat enthousiaster en met meer overtuiging doen dan de andere, maar dit instrument wordt breed omarmd. Als ik kijk naar de steden die meedoen, de belangrijkste en grootste stad, de stad aan de Schelde, Antwerpen: die organiseert correspondentietesten. Sint-Niklaas – ik weet niet wie daar de burgemeester is, van welke partij was het nu weer? – organiseert dat. Turnhout organiseert dat – wie was de burgemeester daar nu weer? Ik kan het lijstje verder afgaan.

Bij alle partijen is men dus stilaan door die koudwatervrees heen om dat te gebruiken, en dat is een goede zaak. Men zegt nu: "We moeten dat gebruiken omdat we daar lessen uit kunnen trekken."

We hebben daardoor onder meer ontdekt, en dat is toch een belangrijke vaststelling, dat de groep die het meest gediscrimineerd wordt, mensen zijn met een handicap. Een tweede groep die veel gediscrimineerd wordt, zijn de 50-plussers. En het is evident dat er ook discriminatie is ten aanzien van mensen met een etnisch-cultureel andere achtergrond. Dat zijn belangrijke inzichten die we hebben kunnen verwerven. Ik wil dus ook de komende jaren dat beleid verder promoten. (*Opmerkingen*)

Ik begrijp dat er wat interne discussie moet zijn nu, wat overleg, samenspraak, tegenspraak, 'whatever'. Ik denk dat we dat instrument verder moeten inzetten, ik vind dat heel belangrijk. Dat is geen wondermiddel en het lost zeker niet alles op, het is ook niet onfeilbaar. Maar het helpt gemeenten om te begrijpen waar er potentieel maatschappelijke uitdagingen zitten. Maatschappelijke uitdagingen zoals de 50-plusser die nog altijd wordt gediscrimineerd op de arbeidsmarkt, vind ik een probleem. Ik vind het een probleem dat mensen met een handicap het op de woningmarkt het zo verschrikkelijk moeilijk hebben. Ik vind het een probleem dat mensen vanwege hun etnisch-culturele achtergrond worden gediscrimineerd. Ik vind dat een schande, en ik vind dat we daartegen een vuist moeten maken. Gelukkig is men lokaal vaak moediger en gemakkelijker, en doet men dat consequent. Ik ben daar blij mee. Dat is dus een eerste zaak. Ik denk dat dat verder moet gaan, en nodig trouwens sommige andere leden die lokaal ook een verantwoordelijkheid hebben, uit om eens na te denken of men die techniek ook lokaal niet zou introduceren. Want ik denk dat hoe breder het kan, hoe sterker het beeld wordt dat we hebben over wat de precieze situatie is in Vlaanderen.

Je ziet ook – en dat is ook het positieve – dat daar heel veel hoopvol uit komt, omdat je ook ziet dat er heel veel mensen zijn die absoluut niet discrimineren, absoluut niet willen discrimineren, en dan zie je ook vooruitgang op tal van vlakken. Vlaanderen is een samenleving die daarin vooruitgang boekt. We trappelen niet ter plaatse, dat is de eerste zaak.

De tweede zaak is de vraag naar het anoniem solliciteren bij ons. Dus we gaan die correspondentietest ook in Vlaanderen doen, die loopt af. Waarom doen we die ook in Vlaanderen? Misschien is dat toch nog een antwoord op mevrouw Sminate. Het is niet omdat er geen klachten zijn, dat er mogelijk geen problemen zijn. Ten tweede, een overheid heeft een voorbeeldfunctie, dat is mijn overtuiging. Als Vlaanderen morgen – door die test te doen – ook kan aantonen dat ze in haar beleid – wat ik hoop en ook geloof – een objectieve en goede werkgever is die niet discrimineert, dan is dat belangrijk, dan is dat een sterk signaal dat de Vlaamse overheid zichzelf durft te onderwerpen aan een externe test om dat te doen.

Elke keer als Vlaanderen een audit doet, dan doet ze die niet omdat ze zeggen dat ze in de fout zijn. We hebben een auditcomité dat we opgericht hebben om ons regelmatig te controleren op tal van vlakken, niet omdat we denken dat we slecht bezig zijn, maar misschien leren we daar dingen uit die we nu niet zien. Misschien botsen we wel op problemen, of misschien zien we verbetertrajecten. Dus wie zegt: "Aangezien er geen klachten zijn moeten we geen correspondentietest doen.", die kan in dezelfde logica het auditcomité afschaffen, tenzij dat er klachten zijn, en dan zeg je: "het auditcomité mag alleen nog maar optreden als er klachten zijn." Dat staat haaks op de filosofie van hoe Vlaanderen, de Vlaamse overheid al vele jaren een auditcomité organiseert. Zij doet dat totaal anders, en gelukkig maar. Een bedrijf dat serieus werkt laat zich ook regelmatig testen, ook op dingen waarvan het eigenlijk denkt dat het daar goed op bezig is. Als je dat niet doet, stel je je kwetsbaar op, en dan ga je op een zeker moment geconfronteerd worden met zaken die je niet op tijd hebt gedetecteerd.

Ten tweede is er het anoniem solliciteren. Mevrouw Partyka, er is een argument om te zeggen dat we het sowieso moeten doen, omdat je opnieuw naar een voorbeeldfunctie zou kunnen verwijzen. Maar ik zou, aangezien we in de eindfase zijn van een onderzoek en een analyse, die echt wel eerst afwachten. Want indien blijkt – dat is wat mevrouw Sminate hoopt, samen met mij, en wat we ook vermoeden op basis van de weinige klachten – dat die Vlaamse overheid niet discrimineert, dan heb je natuurlijk een situatie. Dat anoniem solliciteren is natuurlijk enkel belangrijk voor die eerste fase. Dan kun je toch nog beslissen om het te doen. Ook al heb je na wetenschappelijk onderzoek vastgesteld dat wij niet discrimineren, dan kun je toch nog kiezen voor anonieme sollicitaties uit principiële gronden. Omdat je zegt: "kijk we moeten dat misschien toch doen".

Ik ben heel blij – ik heb ook sociale media gevolgd – dat er opnieuw van alle partijen signalen waren van mensen die zeiden dat ze daarin geloven. Dat waren mensen van de N-VA, van cd&v, ik denk van Vooruit, van Groen, van Open vld. Die zeggen allemaal dat dat anoniem solliciteren misschien toch wel een interessant instrument is om in te zetten. Dus ik sluit het niet uit – integendeel – maar ik zou graag die beslissing nemen op het moment dat we ons rapport hebben gekregen, dat we hier bespreken, en dat we dan kijken naar wat er uit dat rapport blijkt. Als er inderdaad discriminatie is, moeten we het zeker doen, maar zelfs als er geen discriminatie is op dat moment, moeten we die keuze durven maken, of die minstens overwegen. Ik denk dat we dat dan op tafel moeten leggen. Dus ik vind het een terechte vraag, alleen zou ik zelf nog wachten tot we die studie binnen hebben gekregen.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (cd&v): Dank u wel, we kunnen het er uiteraard nog lang over hebben. Dat zullen we bij gelegenheid nog wel doen, maar ik ben helemaal akkoord dat de overheid een voorbeeldfunctie heeft. Ik ben er ook van overtuigd dat de Vlaamse overheid met die correspondentietesten moet werken, maar ik ben er ook van overtuigd dat het weinig zin heeft, omdat dat dan een ideologische discussie wordt, wat absoluut niet de bedoeling kan zijn. Het gaat gewoon over een betere selectie, om betere en kwalitatievere arbeidskrachten te kunnen aanwerven. Want er is nog een andere kant aan, waar we het niet over hebben: niet alleen dat men misschien niet discrimineert, maar gewoon dat men misschien niet solliciteert bij de overheid, minister. Dat men gewoon niet eens de moeite doet om te solliciteren. Ik vrees dat we daar toch ook een stuk in eigen hart moeten kijken, om er allebei zeker van te zijn dat dat eigenlijk het geval is, ook bij ons op de lokale besturen, en dat we daar – los van testen en retroactief bestraffen – via positieve actie misschien meer kunnen bereiken. Zeker gezien de arbeidsmarktkrapte waarin de lokale besturen smeken en alle moeite van de wereld hebben om de nodige

arbeidskrachten aan te werven, kunnen we daar via positieve actie misschien ook veel bereiken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de voorbereiding van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen – 1474 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Binnen anderhalf jaar gaan we met z'n allen naar de stembus. We hebben een hele tijd geleden al gestemd over een aantal belangrijke hervormingen, maar het werk is nog niet af. U hebt aangekondigd dat er nog een aantal wijzigingen op til zijn. Er is enerzijds de regelgeving over de toegelaten campagnemiddelen, en anderzijds het organiseren van de tellingen per kiesbureau.

U hebt daarvoor een voorontwerp van decreet klaar. U hebt dat aangekondigd tegen ten laatste oktober vorig jaar. Maar uiteindelijk is dat in december 2022 op de tafel van de regering beland. Dat is de reden waarom ik de vraag stel, omdat ik mij een beetje zorgen maak over het vervolg, zeker omdat het toch de ambitie is om uiterlijk een jaar voor de verkiezingen duidelijkheid te hebben rond de regelgeving.

Ik heb ondertussen wel gezien dat de tweede principiële goedkeuring op de agenda van komende vrijdag staat. Ik neem graag aan dat dat ingegeven is door mijn vraag. *(Opmerkingen van minister Bart Somers)*

Dat is jammer.

Welke gevolgen heeft de vertraging van twee maanden van het voorontwerp van decreet op het verdere tijdsverloop?

Zal de deadline van september 2023 gehaald worden?

Hoe ziet het tijdsplan tot die bewuste deadline eruit?

Aansluitend wil ik van de gelegenheid gebruikmaken om u te herinneren aan een bepaalde passage uit de visienota, namelijk dat het de ambitie is om de Vlaamse verkiezingen zelf te organiseren. Ik vind het onbegrijpelijk dat we nog altijd niet de mogelijkheid hebben om onze eigen verkiezingen vorm te geven. U hebt bij een vorig debat daarover gezegd dat u uw federale collega's hierover zou bevragen.

Op welke manier is dat overleg doorgegaan? Wat zijn de resultaten?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Sminate, het voorontwerp van decreet dat de kiesregelgeving wijzigt, werd op 9 december 2022 een eerste keer goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Uw voorzichtige, constructieve maar terecht ook strenge fingerwijzing dat ik beloofd had dat in oktober al te realiseren, is juist. Dat heeft wat vertraging opgelopen, u hebt daar terecht naar verwezen. We moeten dat zoveel mogelijk trachten te vermijden, zeker in het vervolg van het traject. Ondertussen zijn de adviezen ingewonnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens – dat moesten we doen voor de tweede lezing – en van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

Het voorontwerp staat geagendeerd op de Vlaamse Regering van nu vrijdag, 17 februari 2023, voor een tweede principiële goedkeuring. Dat is uitsluitend te danken aan uw waakzaam oog en de druk die op die manier op mijn schouders ligt. *(Opmerkingen van Nadia Sminate)*

Na deze tweede principiële goedkeuring zal het advies van de Raad van State ingewonnen worden. U kent de procedure. Het ontwerp van decreet zou normaliter in juni 2023 worden ingediend in het Vlaams Parlement.

Het is mijn streefdoel om een jaar voor de verkiezingen klaar te zijn. Dat heb ik in het begin altijd gezegd. Dat is niet meer dan hoffelijk tegenover alle lokale mensen die zich in de verkiezingsstrijd willen gooien, dat ze een jaar op voorhand de spelregels kennen.

En dan kom ik tot uw vraag over de organisatie van de verkiezingen van het Vlaams Parlement. Ik kan u meegeven dat die vraag op 4 mei 2022 op een bijeenkomst van de interfederale werkgroep Lokale Besturen werd besproken. Deze ambtelijke werkgroep werd opgestart door de Taskforce Institutionele Hervormingen, met als doel de volgende staatshervorming voor te bereiden.

Het voorstel van het Vlaamse Gewest om de deelentiteiten bevoegd te maken voor de organisatie van de verkiezingen van de eigen parlementen werd daar dus besproken, zoals ik heb beloofd. Er was echter geen aanzet tot consensus over dit onderwerp. Het rapport werd bezorgd aan de Taskforce Institutionele Hervormingen.

Het zal dus een kwestie zijn van wachten op de andere partijen ... Het hangt niet alleen af van de N-VA, het kunnen ook andere partijen ... het is niet alleen 'Godot'. Maar ik denk dat het zal afhangen van een mogelijke samenwerking tussen partijen, en een constructieve ingesteldheid waarbij men zegt: "We moeten proberen om, buiten dingen kapot te maken, ook dingen op te bouwen. Hoe kunnen we partners vinden die nog niet kapot zijn, om dingen mee op te bouwen?"

Maar dat is afwachten tot na de verkiezingen.

De voorzitter: Dat vond ik nu eens een heel duidelijk antwoord. *(Opmerkingen van minister Somers en van de voorzitter. Gelach.)* Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik denk dat het belangrijk is dat iedereen ruimschoots op voorhand weet welk spel men speelt. Niet alleen de administraties, maar ook de politieke partijen zelf moeten dat weten. Want dit betekent een andere manier van campagne voeren, en ik vind het alleen maar fijn dat alle partijen op voorhand weten hoe ze daarmee om moeten gaan.

Ik hoop dus dat u onmiddellijk na het advies van de Raad van State, eventuele opmerkingen die er komen snel zult inschrijven in de finale tekst. Zo kunnen we de deadline waarover u toch nog steeds spreekt, ook effectief halen.

Wat betreft de Vlaamse verkiezingen: ik vind het bedroevend om te zien dat het federale niveau – u zegt het zelf – geen enkele inspanning doet op vlak van institutionele hervormingen. De bevoegde minister staat erbij en kijkt ernaar. Ondanks veel beloftes, gebeurt er heel, heel erg weinig op dat vlak.

Ik heb deze vraag gesteld aan de minister van Binnenlands Bestuur. Maar ik stel deze vraag eigenlijk ook om te proberen die jongeman wakker te maken, die destijds zo vurig vocht voor de Vlaamse zaak dat hij het niet erg vond om een nachtje in de cel door te brengen. Ik weet niet of hij het gedaan heeft, maar weet zeker dat die jongeman het niet erg gevonden zou hebben om dat te doen. *(Opmerkingen*

van minister Somers en van de voorzitter. Gelach.) Maar het was alleszins toch een jongeman die op de barricade ging staan voor Vlaanderen, en daarin een zeker politiek engagement heeft gevonden. En ik denk dat dat een jongeman was die toen nooit had durven dromen dat hij jaren later de sleutel in handen zou hebben om er mee voor te zorgen dat Vlaanderen baas zou kunnen worden over haar eigen verkiezingen. Ik hoop dat die jongeman toch ook een beetje wakker is geschud door deze vraag.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Als partij van de ouderen heb ik ook een vraag voor de minister. *(Opmerkingen van Katrien Partyka. Gelach.)*

Minister, wanneer u zegt dat er geen aanzet is tot consensus om een staats-hervorming op dit vlak door te voeren, vinden we dat natuurlijk heel jammer. Dat er geen consensus is, wil niet zeggen dat er geen partijen zijn die op federaal niveau pogingen doen, mevrouw Sminate. U vindt daarin dus een partner in ons, maar we zitten natuurlijk niet alleen aan tafel, en dat vinden we uiteraard ook jammer.

Wat de Vlaamse verkiezingen betreft, vergeten we soms zelfs dat we wel dingen kunnen doen. We kunnen hier in Vlaanderen wel dingen doen omtrent de verkiezingen voor het Vlaams Parlement. *(Opmerkingen van Nadia Sminate)* Nee, niets extralegaal. Als je in het kader van een staatshervorming dingen wilt doen, denkt mevrouw Sminate meteen aan 'extralegaal'. Nee, neem gewoon de grondwet en kijk naar de constitutionele autonomie die we vandaag hebben. Eigenlijk kunnen we vandaag in Vlaanderen al beslissingen nemen over het devolutief karakter van de lijststem, over de opvolger, over de duur, kieskringen ... Dat zijn allemaal dingen die we wel al kunnen doen.

Vandaar mijn vraag, minister: hoe ziet u dat? Moeten we in eerste instantie pogen om in 2024, en ik hoop dat we dat inderdaad allemaal van hieruit hand in hand doen, een serieuze staatshervorming op dat vlak te krijgen zodat we alles kunnen regelen? Of vindt u het ook zinvol om nu al te denken over kleine stappen in het kader van die constitutionele autonomie?

Dank u wel.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Collega's, als er een vraag over de gemeente- en provincieraadsverkiezingen op de agenda staat, is dat altijd een belangrijke vraag. De gemeenteraadsverkiezingen zijn de hoogmis van de lokale democratie.

Wat me opviel in de vraag van collega Sminate was: dat 'hopelijk' menig Vlaamse kiezer naar het stembokje zal trekken voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Dat woordje 'hopelijk' was me toch in het oog gesprongen. Dan kan ik natuurlijk de drang niet weerstaan om daarin tussen te komen en nogmaals te wijzen op de historische vergissing die door de meerderheid in dit Vlaams Parlement begaan is: het afschaffen van de opkomstplicht. Ik vind dat nog altijd de grootste blunder van deze politieke generatie. Het zal er inderdaad toe leiden, samen met de andere wijzigingen die nog op de plank liggen, die nog op stapel staan, dat er op een andere manier campagne gevoerd moet worden. Minister, daarom wil ik me zeker ook aansluiten bij de bekommernis die geuit is om toch voldoende op voorhand en voldoende tijdig duidelijkheid te kunnen krijgen over de spelregels die nageleefd zullen moeten worden bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Er zijn verschillende interessante vragen gesteld. Eerst en vooral wil ik mevrouw Sminate bedanken dat ze me terugwerpt in mijn jeugd. Dat is op mijn leeftijd altijd een moment van ontroering en nostalgie. Het doet me plezier dat u me op Valentijn de kans geeft om terug te blikken op mijn leven. Dank u daarvoor.

Twee, ik moet zeggen dat ik in mijn politieke loopbaan bij partijen behoord heb die, als ik erbij was, vijf van de zes staathervormingen gerealiseerd hebben: de staatshervorming van 1980, van 1988, trouwens ook de mislukte staatshervorming van 1977, niet die van 1993 – dat is de enige die we niet gedaan hebben –, wel die van 2001 en 2011.

Ik zou heel beleefd en met heel veel sympathie een bescheiden vraag kunnen stellen aan u en aan uw partij. Uw partij maakt daar een veel grotere prioriteit van dan mijn partij. Het verschuiven van bevoegdheden is één zaak, maar ze invullen en er vorm aan geven is een andere. Mijn bescheiden vraag zou zijn: hoeveel staatshervormingen heeft uw partij al gerealiseerd ondertussen? Dat is natuurlijk een voorzichtige vraag die ik stel.

Voor de agenda wil ik toch zeggen, collega Van Dijck kan dat trouwens getuigen, dat we altijd in de late avond vrijgelaten werden door de rijkswacht, dat wij nooit de nacht doorgebracht hebben in een cel, toch niet in een politiecel. *(Opmerkingen van de voorzitter en van Katrien Partyka. Gelach)*

In andere cellen hebben we misschien wel nachten doorgebracht, maar mevrouw Sminate, maar dat waren aangename nachten, waar ik verder ook geen commentaar op wens te geven.

Ten derde is het juist dat we eigenlijk vanuit Vlaanderen een aantal dingen zouden kunnen doen, zoals het afschaffen van de opvolgers, het herzien van kieskringen. Ik ben niet de bevoegde minister ter zake. Dat weet u. Maar er is tot nu toe nog geen enkele echte vraag gekomen, ook niet in het parlement, om daar stappen te zetten. Trouwens, de blokkering is niet noodzakelijk federaal, er kunnen ook deelstaten op dat institutioneel overleg zeggen dat ze niet geïnteresseerd zijn dat die bevoegdheid overkomt. Ik denk dus dat een staatshervorming in de mate dat men denkt dat dat een goede oplossing kan zijn voor een aantal maatschappelijke problemen – ik kijk daar met een open geest naar – er maar zal komen in de mate dat partijen elkaar vinden en tot een akkoord kunnen komen ter zake. Dat zullen wij hier in het Vlaams Parlement niet doen. Dat zal op een andere plaats moeten gebeuren.

Ik ben blij dat u me herinnert aan een van de onderdelen van het akkoord dat we goedgekeurd hebben: de mensen niet langer onder dwang laten stemmen inderdaad, maar de mensen wijzen op hun burgerplichten om te stemmen zonder dat we daar sancties aan verbinden. Soms zie ik dat sommige partijen erg bezig zijn met sancties te bedenken voor mensen. Als liberaal geloof ik nog altijd dat mensen ook vanuit een moreel engagement in beweging te krijgen zijn om hun burgerplicht te doen. Daar verschillen we respectvol van mening over.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Ik heb geen verdere vragen meer.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de concrete gevolgen van de regiovorming voor lokale besturen – 1475 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Collega's, een democratie is op zijn sterkst als er zo veel mogelijk mensen aan deelnemen. Dan is de opkomstplicht nog altijd de beste garantie. Dat volledig terzijde, minister, maar daar wilde ik mee starten. *(Opmerkingen van de voorzitter. Gelach)*

Het zat wel in mijn hoofd als voorbereiding.

Collega's, op 1 februari 2023, begin deze maand dus, keurden wij in het Vlaams Parlement in de plenaire vergadering het decreet rond de regiovorming goed. Daarmee wordt Vlaanderen opgesplitst in vijftien regio's, zoals ons bekend, die de contouren moeten vormen waarbinnen lokale samenwerkingen worden georganiseerd. De gemeente Zwijndrecht was aanvankelijk ingedeeld in de regio Antwerpen. Dat is hier in deze commissie een aantal keren uitgebreid aan bod gekomen, het maakte ook voorwerp uit van een motie die ze in de gemeenteraad van Zwijndrecht hadden aangenomen. Met een amendement werd dit uiteindelijk nog aangepast. Zwijndrecht wordt ingedeeld bij de regio Waasland, zoals de gemeente zelf ook heeft gevraagd.

Vandaag behoort Zwijndrecht tot de provincie Antwerpen en het gerechtelijk arrondissement Antwerpen, maar dus wel tot een regio die voor de rest bestaat uit Oost-Vlaamse gemeenten. Volgens het matroesjкамodel moeten alle samenwerkingsverbanden worden afgestemd op de referentieregio's, waardoor Zwijndrecht in principe tot de provincie Oost-Vlaanderen zal moeten behoren. Daarbij komt natuurlijk ook dat Zwijndrecht fusiegesprekken is opgestart met twee Oost-Vlaamse gemeenten, namelijk Kruibeke en Beveren.

Minister, ik heb dan ook een aantal vragen over de concrete gevolgen van de indeling van Zwijndrecht in de regio, vragen die daar echt wel leven, zowel in Zwijndrecht zelf als in de volledige regio.

Vanaf wanneer zal Zwijndrecht deel uitmaken van de provincie Oost-Vlaanderen? Wie zal hiertoe het initiatief nemen en wanneer zal dit initiatief worden genomen?

Wat zijn de gevolgen van de indeling van Zwijndrecht in de regio Waasland voor de organisatie van de verkiezingen in 2024? Is er daarbij een verschil tussen enerzijds de Vlaamse, federale en Europese verkiezingen in mei 2024, en anderzijds de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 13 oktober 2024?

Maakt het daarbij een verschil of Zwijndrecht al dan niet zou fuseren met de Oost-Vlaamse gemeenten Beveren en Kruibeke?

Ik kijk uit naar uw antwoorden, minister.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u wel, mijnheer De Loor, voor uw interessante vraag. Wij hebben in deze commissie trouwens al meermaals de positie van Zwijndrecht besproken.

In het Regiodecreet, dat in het Vlaams Parlement op 1 februari jongstleden werd aangenomen en dat inmiddels ook bekrachtigd is door de Vlaamse Regering, wordt Zwijndrecht ingedeeld bij de referentieregio Waasland. Daarmee komen we tegemoet aan de expliciete vraag van Zwijndrecht en van andere gemeenten in het Waasland. Het Waasland is daarmee een buitenbeentje in het verhaal van de regiovorming. Het is de enige referentieregio die niet volledig binnen de grenzen van één provincie gelegen is.

Concreet vraagt u wanneer Zwijndrecht deel zal uitmaken van de provincie Oost-Vlaanderen. Laat mij daar duidelijk over zijn: de indeling van de referentieregio's heeft niet automatisch tot gevolg dat Zwijndrecht naar een andere provincie moet gaan. Regiovorming gaat over de afbakening en afstemming van samenwerkingsverbanden binnen de referentieregio. Bovendien vallen niet alle samenwerkingsverbanden onder het toepassingsgebied van de regiovorming en blijft de mogelijkheid bestaan om een afwijking aan te vragen volgens het 'pas toe of leg uit'-principe. Dus samenwerking tussen Zwijndrecht en de gemeenten van de provincie Antwerpen wordt door de regiovorming niet uitgesloten.

Tot slot: de provincies zijn geen samenwerkingsverband, maar een bestuursniveau, waarover de Vlaamse Regering expliciet heeft afgesproken dat die deze legislatuur niet geïmpacteerd worden door de regiovorming. Deze legislatuur niet. Wat de volgende zal brengen, dat weten we niet, met betrekking tot de provincies. Sommigen hebben daar een uitgesproken idee over, ik behoor daartoe, maar dat is nu niet aan de orde. *(Opmerkingen van Brecht Warnez)*

Ik voel bij u soms twijfel. *(Gelach)*

Provinciegrensoverschrijdende fusies: uw vraagstelling bevat echter nog een tweede aspect, dat een andersluidend antwoord behoeft.

In de zitting van 27 oktober 2022 hechtte de gemeenteraad van Zwijndrecht zijn goedkeuring aan de principiële beslissing tot vrijwillige fusie van de gemeente Beveren, de gemeente Kruibeke en de gemeente Zwijndrecht. De voorgenomen fusie wordt verder onderzocht met het oog op een eventuele definitieve beslissing door de gemeenteraad uiterlijk op 31 december van dit jaar – het decreet schrijft dat ook zo voor.

De fusie zou een bijzondere fusie zijn. Het is namelijk een grensoverschrijdende fusie, die hadden we niet in de vorige bestuursperiode. We hebben die in het verleden wel gehad. De gemeente Muizen, deel van de vroegere provincie Brabant, is gefuseerd met Mechelen, dat in Antwerpen lag. Baardegem, een gemeente uit 'Het verhaal van Vlaanderen' van zondag, we hebben dat allemaal mogen zien – mijn echtgenote is van Baardegem, – was een gemeente van Vlaams-Brabant die bij Aalst is gevoegd. Het is dus niet helemaal nieuw, maar het is anders dan in de vorige legislatuur.

U weet dat wij vanuit Vlaanderen, gelet op het vrijwillig karakter van de huidige fusies, alle mogelijke fusies faciliteren en ondersteunen. We hebben dan ook een regeling voor dergelijke bijzondere fusies. Het decreet lokaal bestuur stelt dat als de samen te voegen gemeenten niet tot dezelfde provincie behoren, het decreet dat de fusie bekrachtigt, de provincie vermeldt waartoe de nieuwe fusiegemeente behoort. Provincies worden dus ondergeschikt gemaakt aan het realiseren van fusies. Het is dus de decreetgever – jullie, in al jullie wijsheid – die zal moeten aangeven tot welke provincie de nieuwe gemeente behoort. Een gemeente kan namelijk niet tot twee provincies behoren.

Dit belet niet dat de gemeenteraden in hun definitieve beslissing tot fusie hun voorkeur over de keuze van de provincie kunnen benadrukken. Daarnaast voorziet het Provinciedecreet in een adviesvraag aan de betrokken provincieraden over

veranderingen die vanuit Vlaanderen worden voorgesteld aan de provinciegrenzen. Op basis daarvan zal het Vlaams Parlement een beredeneerde beslissing nemen. Daarvan ben ik overtuigd.

Wat zijn de gevolgen voor de organisatie van verkiezingen in 2024? Ook op uw laatste vraag moet ik een tweeledig antwoord geven. Ik lijk stilaan op iemand van een andere partij. De loutere indeling van Zwijndrecht bij de referentieregio Waasland brengt geen wijzigingen met zich mee voor de organisatie van de verkiezingen. Maar als de fusie van Zwijndrecht met Beveren en/of Kruibeke doorgaat, heeft dat wel degelijk gevolgen voor de organisatie van de verkiezingen in 2024. Daar werd al over nagedacht, dat is evident. De gemeente- en provincieraadsverkiezingen voor de fusiegemeente vinden – net zoals voor de andere gemeenten – plaats op 13 oktober 2024. Ze worden voorbereid en georganiseerd door de oorspronkelijke gemeenten.

Het decreet lokaal bestuur stelt dat als de samen te voegen gemeenten niet tot hetzelfde provinciedistrict behoren, het Fusiedecreet de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet wijzigt. Die bijlage bevat namelijk de indeling van de provinciedistricten. Als de fusiegemeente kiest voor Oost-Vlaanderen, zal Zwijndrecht via het Fusiedecreet ingedeeld worden in een provinciedistrict in Oost-Vlaanderen. Anders kunnen de Zwijndrechtse kiezers op 13 oktober 2024 geen stem uitbrengen voor de provincieraad van de provincie waartoe zij op 1 januari 2025 zullen behoren – en vice versa uiteraard indien er een keuze wordt gemaakt voor Antwerpen. Aangezien de fusie pas ingaat op 1 januari 2025, zal dit geen impact hebben op de Vlaamse, federale en Europese verkiezingen van mei 2024.

Ik hoop dat ik daarmee een duidelijk antwoord heb gegeven op uw – overigens zeer terechte – vragen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Het is inderdaad een duidelijk antwoord op de vragen, maar de vragen leven wel daar in de regio. Het is wel belangrijk voor de Vlaamse, federale en Europese verkiezingen en voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen, zodat er in dat kader al duidelijke voorbereidingen gemaakt kunnen worden. Ik denk dat u op alle vragen een duidelijk antwoord hebt gegeven, minister. Ik heb geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Het is een zeer goede vraag, er is goed over nagedacht. We verwachten niets anders. *(Opmerkingen)*

Ik denk dat Zwijndrecht niet alleen staat met vragen rond de regiovorming. Ik weet dat er een Labo is. Wordt er naar aanleiding van de goedkeuring van het decreet specifiek naar de intercommunales, die niet voldoen aan de criteria, gericht gecommuniceerd, om te zeggen dat ze tegen een bepaalde datum moeten voldoen? Of krijgen zij een procedure voorgelegd? Krijgen ze het 'pas-toe-of-leg-uit'-principe? Gebeurt dat ook individueel? Of gaan we ervan uit dat men via de geijkte kanalen van het Agentschap Binnenlands Bestuur op zoek gaat?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik ga ervan uit dat de debatten rond de regiovorming wel doorgedrongen zijn tot het intercommunale niveau. Ten tweede, de intercommunales hebben tot 2030 om zich te accorderen. Ik denk niet dat we op dit moment nog een extra communicatie moeten doen, maar we gaan dat wel opvolgen. Dat is een terecht aandachtspunt. We gaan kijken of men bij de aanpak van het inpassen van de intercommunales in de nieuwe regelstructuur voldoende proactief bezig is.

Op dit moment denk ik niet, collega Warnez, dat we nog een extra signaal moeten sturen, maar we moeten dat verder bewaken.

Bedankt voor de erkenning van het volledige antwoord, mijnheer De Loor.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Ik dank de minister om mij te bedanken. (*Gelach*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.